

**AHMED EL-GEREVÎ VE
HÂŞİYETU SA'DİLLÂH ES-SAĞÎR
ADLI ESERİNİN METODU**

Doç. Dr. Mahmut TEKİN

DTA Yayıncılık | DTA Publishing

Yayın No | Publication Number: 27

Kitap Adı

Ahmed el-Gerevî ve Hâşiyetu Sa'dillâh es-Sağır Adlı Eserinin Metodu

Book Title

The Method of Ahmed el-Gerevî and His Work Hâşiyetu Sa'dillâh es-Sağır

Yazar | Author: Mahmut TEKİN | orcid.org: 0000-0002-8823-0972

Editör | Editor: Ahmet TEKİN | orcid.org: 0000-0002-3402-2895

Yayın Türü | Publication Type: Kitap | Book

Yayın Tarihi | Publication Date: Ocak 2025 | January 2025

Yayın Dili | Language: Türkçe | Turkish

Ebat | Dimensions: 13.5 x 21

Baskı Sayısı | Edition: 1

Sayfa Sayısı | Pages: 154

ISBN: 978-625-97866-9-8

DOI: 10.70717/DTA.9786259554129

Atıf Bilgisi | Cite as: Tekin, Mahmut. *Ahmed el-Gerevî ve Hâşiyetu Sa'dillâh es-Sağır Adlı Eseri*, Bursa: DTA Yayıncılık, 2025

1. Gerevî | Gerevî
2. Sa'dullâh es-sağır | Sa'dullâh es-sağır
3. el-Berde'i | el-Berde'i

Kapak ve Mizanpaj | Cover Design and Layout:

Samet TORUN - Ahmet TUNÇDEMİR

Sertifika Numarası | Certificate Number: 74919

Yayıncı | Publisher: DTA Yayıncılık Bilişim Ltd. Şti.

Odunluk Mah. Akademi Cad. Zeno Business Center 2C/28 Nilüfer/Bursa

Telefon: +90 507 227 1297

e-posta: bilgi@dtayayincilik.com.tr

web: www.dtayayincilik.com.tr

Baskı ve Cilt | Printing and Binding: Vadi Grafik Tasarım ve Reklamcılık Ltd. Şti

Sertifika Numarası: 47479

Copyright © Bu Eserin bütün hakları DTA Yayıncılık'a aittir.

Yayınevinin izni olmaksızın, kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik ya da fotokopi yoluyla basımı, yayımı, çoğaltımı ve dağıtımı yapılamaz.

Copyright © All rights of this work belong to DTA Publishing.

Without the permission of the publishing company, the whole or part of the book cannot be printed, published, reproduced or distributed electronically, mechanically or through photocopying.

**AHMED EL-GEREVÎ VE
HÂŞİYETU SA'DİLLÂH ES-SAĞÎR
ADLI ESERİNİN METODU**

Doç. Mahmut TEKİN

Bursa 2025

Mahmut TEKİN

1983 yılında Mardin'in Derik ilçesine bağlı Göktaş Köyü'nde doğdu. 2014'de Dicle Üniversitesi İlahiyat Fakültesinden mezun oldu. Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel İslam Bilimlerinde "Kur'an'da Nebatât" başlıklı Yüksek Lisansını 2016'da, "Ahmed el-Gerevî ve Hâşiyetu Sa'dillâh es-Sağîr Adlı Eserinin Metodu" başlıklı ikinci Yüksek Lisansını 2024'te, "Molla Halil'in "el-Kâmûsu's-Sânî fî'n-Nahv ve's-Sarf ve'l-Me'ânî" Adlı Eserinin Tahkîk ve Tahlîli" başlıklı doktorasını da 2020'de tamamladı. Bir müddet Diyanet İşleri Başkanlığı bünyesinde imam hatip olarak görev yaptıktan sonra 2021'de Düzce Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Arap Dili ve Belagatı Ana Bilim Dalında Dr. Öğr. Üyesi olarak göreve başladı. Ulusal ve uluslararası indekslerde taranan dergilerde yayımlanmış birçok makalesi ve uluslararası sempozyum ve kongrelerde sunduğu birçok bildirisi bulunmaktadır. 2023'ten beri Şırnak Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Arap Dili ve Belagatı Ana Bilim Dalında görev yapan yazar; Türkçe, Kürtçe, Arapça ve Farsça bilmektedir. Evli ve beş çocuk babasıdır

He was born in 1983 in Göktaş Village of Derik district, Mardin. He graduated from the Faculty of Theology at Dicle University in 2014. He completed his first master's degree in 2016 at Dicle University, Institute of Social Sciences, Department of Basic Islamic Sciences, with the thesis titled "Plants in the Qur'an." His second master's degree was completed in 2024, focusing on the topic "Ahmed al-Garawi and the Methodology of His Work Hâshiyat Sa'dillah al-Saghir." In 2020, he earned his doctorate with the thesis titled "The Critical Edition and Analysis of Molla Halil's Work 'al-Kâmûs al-Thânî fî al-Nahw wa al-Sarf wa al-Ma'ânî.'" After serving for a period as an imam-preacher under the Presidency of Religious Affairs, he began working as an Assistant Professor in the Department of Arabic Language and Rhetoric at Düzce University's Faculty of Theology in 2021. The author has numerous articles published in national and international journals indexed in academic databases, as well as many papers presented at international symposiums and congresses. Since 2023, he has been serving at Şırnak University's Faculty of Theology in the Department of Arabic Language and Rhetoric. Fluent in Turkish, Kurdish, Arabic, and Persian, he is married and the father of five children.

İÇİNDEKİLER

Kısaltmalar	8
Ön Söz	11
Giriş.....	15
1. Araştırmanın Konusu ve Kapsamı.....	15
2. Araştırmanın Amacı ve Önemi.....	16
3. Araştırmanın Kaynakları.....	17

BİRİNCİ BÖLÜM

AHMED EL-GEREVÎ VE HÂŞİYETU SA'DİLLÂH ES-SAĞÎR ADLI ESERİNİN GENEL ÖZELLİKLERİ

1. Gerevî'nin Yaşadığı Dönemin Durumu.....	23
1.1. Sosyal ve Siyasî Durum	23
1.2. İlmî Durum.....	27
2. Gerevî'nin Hayatı.....	29
2.1. İsmi ve Nisbesi	29
2.2. Doğumu	29
2.3. Mezhebi	31
2.4. Vefatı.....	33
2.5. Ailesi	34
2.6. İlmî Şahsiyeti.....	36
2.6.1. Tahsili.....	37
2.7. Gerevî'yi Etkileyen Şahsiyetler	39
2.8. Eserleri	46
3. Gerevî'nin Hâşiyetu Sa'dillâh Es-Sağîr Adlı Eseri	50
3.1. İsmi ve Gerevî'ye Aidiyeti	50
3.2. Telif Sebebi.....	51
3.3. İçeriği ve Konuların Tertibi.....	53
3.4. Kaynakları.....	55

İKİNCİ BÖLÜM
AHMED EL-GEREVÎ'NİN HÂŞİYETU SA'DİLLÂH ES-SAĞİR
ADLI ESERİNDEKİ YÖNTEMİ

1. Şerh Metodu.....	61
2. Ana Metni Detaylandırması	63
3. 'Avâmîli'in Diğer Şerhlerine Başvurması	66
4. Farklı Nüshalardan Yararlanması	68
5. Görüşleri Sahibine Nispet Etmesi	71
6. Mücmel Lafızları Vuzuha Kavuşturması	73
7. İlmî Nükteleri Beyân Etmesi	75
8. Konuları Netliğe Kavuşturması.....	79
9. Gereksiz Bilgilerden Kaçınması.....	82
10. İhtilaflara Değınmesi.....	83
11. Tercih Ettiğı Görüşleri Belirtmesi.....	86
12. Doğru Bulmadığı Görüşleri Reddetmesi.....	89
12.1. Curcânî'nin Görüşlerini Reddetmesi	89
12.2. İbnü'l-Hâcib'in Görüşlerini Reddetmesi.....	91
12.3. Berde'î'nin Görüşlerini Reddetmesi	92
13. İbareyi Tashih Etmesi.....	92
14. Farklı İhtimalleri Zikretmesi.....	95
15. İbare Dizaynını Tahlil Etmesi.....	96
16. Dılcileri Savunması.....	98
16.1. Curcânî'yi Savunması.....	98
16.2. Berde'î'yi Savunması.....	99
17. Gerevî'nin Eleştiri Metodu	103
17.1. Eleştirdiğı Dilbilimciler ve Eleştirilerinin Yoğunlaştığı Hususla	104
17.1.1. Curcânî'ye Eleştirileri.....	104
17.1.2. Berde'î'ye Eleştirileri.....	108
17.1.3. Sûsî'ye Eleştirileri	116
18. Dil Kurallarının Tespiti İçin Getirdiğı Deliller.....	118
18.1. Kur'an-ı Kerim.....	119
18.2. Hadis	121
18.3. Arap Şiiri.....	122
18.4. Arap Nesri	125
19. Farklı İlimlerden Yararlanması	127
19.1. Fıkıh Usulünden Yararlanması.....	128

19.2. Mantık İlminden Yararlanması	129
19.3. Kelâm Konularına Değınmesi	131
19.4. Münâzara İlminden Yararlanması	134
19.5. Felsefe İlminden Yararlanması	136
20. Soru-Cevap Yöntemine Başvurması.....	137
Sonuç	139
Kaynakça	143